

Dragana Đurica, koordinatorka projekta Žensko poduzetništvo u JI Evropi pri RCC-u

NAORUŽAJTE SE ZNANJEM, INFORMACIJAMA I KONTAKTIMA

Problemi i izazovi sa kojima se žensko poduzetništvo susreće su dostupnost poslovnih informacija, drugih poslovnih mreža, poslovnih mogućnosti, privrednih asocijacija i izvora finansiranja

Razgovarala: **Alema PENDEK**

Protekle sedmice u Sarajevu su održani Prvi međunarodni dani ženskog poduzetništva koji su pokazali gdje je danas žensko poduzetništvo. Dragana Đurica, koordinatorka projekta Žensko poduzetništvo u JI Evropi pri Savjetu za regionalnu saradnju (RCC), u razgovoru za Oslobođenje govori o problemima sa kojima se poduzetnice susreću, kako ih riješiti, kao i o tome kako motivisati žene na što veće bavljenje biznisom.

• **Možemo li reći da je žensko poduzetništvo motor stvaranja radnih mjesta?**

- Realno jeste iako i dalje postoji veliki jaz između stanja na terenu i onog realnog kapaciteta ženskog poduzetništva. Ono što je naš cilj projektom koji se zove Jačanje ženskog poduzetništva kao motora za stvaranja novih radnih mjesta u jugoistočnoj Evropi jeste da kroz saradnju sa mrežama poduzetnica i sa relevantnim državnim institucijama nadležnim za poduzetništvo i konkurentnost stvorimo bolji pravni okvir za poslovanje poduzetnica u regionu. Ono što želimo napomenuti je da pitanje ženskog poduzetništva nije samo pitanje rodne ravnopravnosti, ono u velikom značaju prevazilazi to pitanje i tiče se zapravo jačanja konkurentnosti i poboljšanja ekonomske situacije u cijelom regionu.

Kapacitet

• **Kakav je potencijal ženskog poduzetništva, kako ga unaprijediti, poboljšati?**

- Žensko poduzetništvo jeste veliki kapacitet, ali i dalje postoji jaz između stanja na terenu i realnog kapaciteta. Naime, statistike pokazuju da se poduzetnice realizuju isključivo u malim i srednjim preduzećima, a najviše u mikropreduzećima kojih je, prema statističkim podacima o MSP-u u regionu, u prosjeku 20-25 posto. Naravno, ovo se može značajno unaprijediti, žene ne moraju da budu prisutne samo u mikropreduzećima i u zanatskim uslugama, kako je to

Foto: A. KAJMOVIĆ

situacija sada, nego da se ostvari u i u "muškim" industrijama (inženjstvo, elektronika...).

• **Koji su to problemi sa kojima se susreću žene u poduzetništvu?**

- Postoje dvije komponente izazova sa kojima se žensko poduzetništvo u regionu susreće. Prva je taj politički, zakonski, pravni okvir u regionu. Naime, žensko poduzetništvo nije u dovoljnoj mjeri prepoznato u zakonodavnom okviru cijelog regiona zapadnog Balkana, ono je prepoznato isključivo kroz privlačenje kroz strategije za razvoj MSP-a ili neke državne strategije za razvoj konkurentnosti i slične strateške dokumente. Međutim, pravi zakonodavni okvir još ne postoji i to je ono što pokušavamo realizovati i unaprijediti kroz stvaranje platforme za žensko poduzetništvo u svakoj od zemalja regiona. Na samom terenu, u praktičnom poslovanju problemi i izazovi sa kojima se žensko poduzetništvo susreće su dostupnost poslovnih in-

formacija, dostupnost drugih poslovnih mreža, a ne samo ženskih, dostupnost poslovnih mogućnosti, privrednih asocijacija i izvora finansiranja i kapitala.

Podrška

• **Kako ohrabriti, podstaći žene da se više bave poduzetništvom?**

- Žene su već dovoljno hrabre, što se pokazalo na mnogo primjera u regionu gdje su žene, koje su izgubile svoj posao uslijed tranzicije, privatizacije ili drugih procesa u proteklim godinama, samostalno krenule u neke svoje biznise. Mislim da ta hrabrost već postoji, samo je potrebna podrška sa političkog, državnog nivoa, a isto tako i sa finansijskog aspekta, od banaka i finansijskih institucija u smislu davanja olakšica i lakših pristupa finansijskim poduzetnicima. Ono što bih im ja poručila bilo bi da se dobro naoružaju znanjem, informacijama i kontaktima prije nego krenu u dalji rad, a mi im stojimo na raspolaganju.

Ekonomski razvoj regiona

U sklopu šire i sveobuhvatnije podrške poduzetništvu, konkurentnosti i rastu ekonomije u regionu, na čemu Savjet za regionalnu saradnju trenutno radi, jeste Strategija razvoja jugoistočne Evrope do 2020. Već smo u fazi implementacije Strategije koja obuhvata pet oblasti koje se odnose na trgovinu i investicije, obrazovanje i stručno usavršavanje, zapošljavanje, socijalni rad i zdravstvo, konkurentnost i energetska održivost i na kraju princip dobre uprave. Ovakve sveobuhvatni okvir odnosi se na unapređenje konkurentnosti i ekonomskog razvoja regiona, ali je isto tako nešto gdje smatram da bi žensko poduzetništvo moglo da ima koristi od toga, a isto tako moglo bi i da im doprinese.